

Válaszok a gazdasági válságra

Ertsey Attila

Mottó:

„...egy napon észrevesszük, hogy jövedelmező bérbe adni saját anyánkat vagy lányunkat, mert ezt diktálja a piac.”

Szolzenyicin a földbérletről

Siófok, 2009 október

A válság okai, evidenciák

- a növekedésorientált kapitalista gazdaság fenntarthatatlan, mert fölemészt a környezeti javakat és az emberi-szociális közeget.
- új forгатókönyvek: erődállamok létrejötte, klímakatasztrófa
- új gondolatokra van szükség, mely a zuhanást megállítja és gyógyító folyamatokat indít egy szociálisan és ökológiailag fenntartható társadalom felé, a lokalításra alapozva. Európának kell egy vonzó és fenntartható modellt a világ előtt felmutatni, ezzel megalapozhat egy mértékletes jövő és megelőzheti a jövőbeni konfliktusokat a fejlett és a harmadik világ, Észak és Dél, Ázsia és Európa ill. Amerika közt, a klímamenekültek és az erődállamok létrejöttét megelőzendő.

A hazai válság közvetlen okai:

- Az elmúlt 20 évben megszűnt cca. 1,5 millió munkahely,
- A túlhajtott privatizáció következményei:
  - A közösségi tulajdonformák és bevételeik hiánya: közbirtokosság, szövetkezeti tulajdon, használati tulajdon (freehold), önkormányzatok csődhelyzete
  - A külföldi spekulatív befektetői tulajdon monopolhelyzete (ipar, kereskedelem, földtulajdon, energiaipar, közművek), a profit külföldre szivattyúzása
- Bankok monopolhelyzete, adósságcsapda nemzetgazdasági és egyéni szinten
- Lejárt közgazdasági paradigmák uralma: a tőkejövedelem és a munkajövedelem konkurenciaharca, a munkajövedelem kisajátítása a tőkebővítés érdekében,
- szűk gazdasági és politikai elit és kiszolgáltatott tömegek városon és falun, a középosztály felszámolása, a vidék felszámolása ideologikus alapon

A kiút

- adóreform a jövedelem-típusú adók radikális csökkentésével,
- a hazai gazdaság védelme, a helyi gazdaság megerősítése, helyi piac, értékesítési hálózatok erősítése
- szociális földreform, decentralizált közösségi tulajformák megteremtése
- a vidék és a mezőgazdaság fejlesztése a fenntartható tájhasználat alapján, az étel-miszer-önrendelkezés megvalósítása
- új nemzeti és helyi energiastratégia:
  - energetikai önrendelkezés a megújuló energiaipar decentralizálásával, a monopóliumok lebontása által, energetikailag autonóm falvak, kistérségek és városok stratégiája
  - Paks II. leállítása, stratégiai gáztározók építésének leállítása, helyette energiahatékonysági program indítása,
  - a geotermikus energiatermelés koncesszióba adásának megakadályozása, geotermikus alaperőművek létesítése hazai tulajdonban, a szélenergia-koncesszió újratárgyalása
- fenntartható vízgazdálkodási koncepció, a Vásárhelyi terv kiszélesítésével

A településfejlesztésnek ebbe az irányba kell hatnia, a politikai rendszertől függetlenül.

A földhasználat, a használati tulajdon bevezetése

A freehold intézménye, közbirtokosság, szövetkezeti tulajdon, Szent Korona Tan

A földhasználat módjai, a földre vonatkozó közösségi jog alapján:

- földművelés a közösség megbízásából
- ipari termelésre átadott terület: haszonkiegyenlítés a közösség részére
- lakásépítésre átadott terület: haszonkiegyenlítés a közösség részére

A használat feltételei:

- a közösségi jog érvényesítése: pl. művelési kötelezettség
- kizárólagos rendelkezésbe adás a használat idejére – használati jog
- átruházás a használat megszűnését követően, ellenszolgáltatás nélkül
- a föld árukarakterének megszüntetése, eladhatatlanság

Átruházás:

- a közösség – a gazdálkodókból létrejött - intézménye döntése alapján
- maga a használó döntése alapján

Következmények:

- egyenlő versenyfeltételek
- a pénztőke nem szorul a földbe-ingatlanba
- a magántulajdon szentsége megszűnik

Szociális földtörvény

Siófok, 2009 október

A Stadtwerk

- A közműszolgáltatók községesítése:
  - Köz(össégi) tulajdonban
  - A cél nem a bevételmaximalizálás és profitkivonás, hanem a minél gazdaságosabb működés, a bevétel visszaforgatása fejlesztésre
  - Ma a szolgáltatók érdeke a minél több fogyasztás: víz, energia; a Stadtwerk érdeke a takarékoság, energiahatékonyság
  - A közműdíjak stabil bevételére hitel vehető fel (Bárczy István iskolaépítési programja a XX. század elején)
  - A közműfejlesztések összehangolása (közműalagút – nincs útfelbontás)
- Stadtwerk = fogyasztói közösség
  - A helyben megtermelt megújuló energia saját felhasználási joga: nem kötelező a megtermelt áramot felajánlani megvételre a nagy szolgáltatók részére, hanem közvetlenül, saját belső tarifarendszerrel értékesíteni, és a közösség egyetlen fogyasztóként szerződik a külső szolgáltatóval – út az autonóm település felé
  - Ausztria: energetikailag önellátó települések (Németújvár-Güssing)

Tájpotenciál (Alpokalja kistérség)

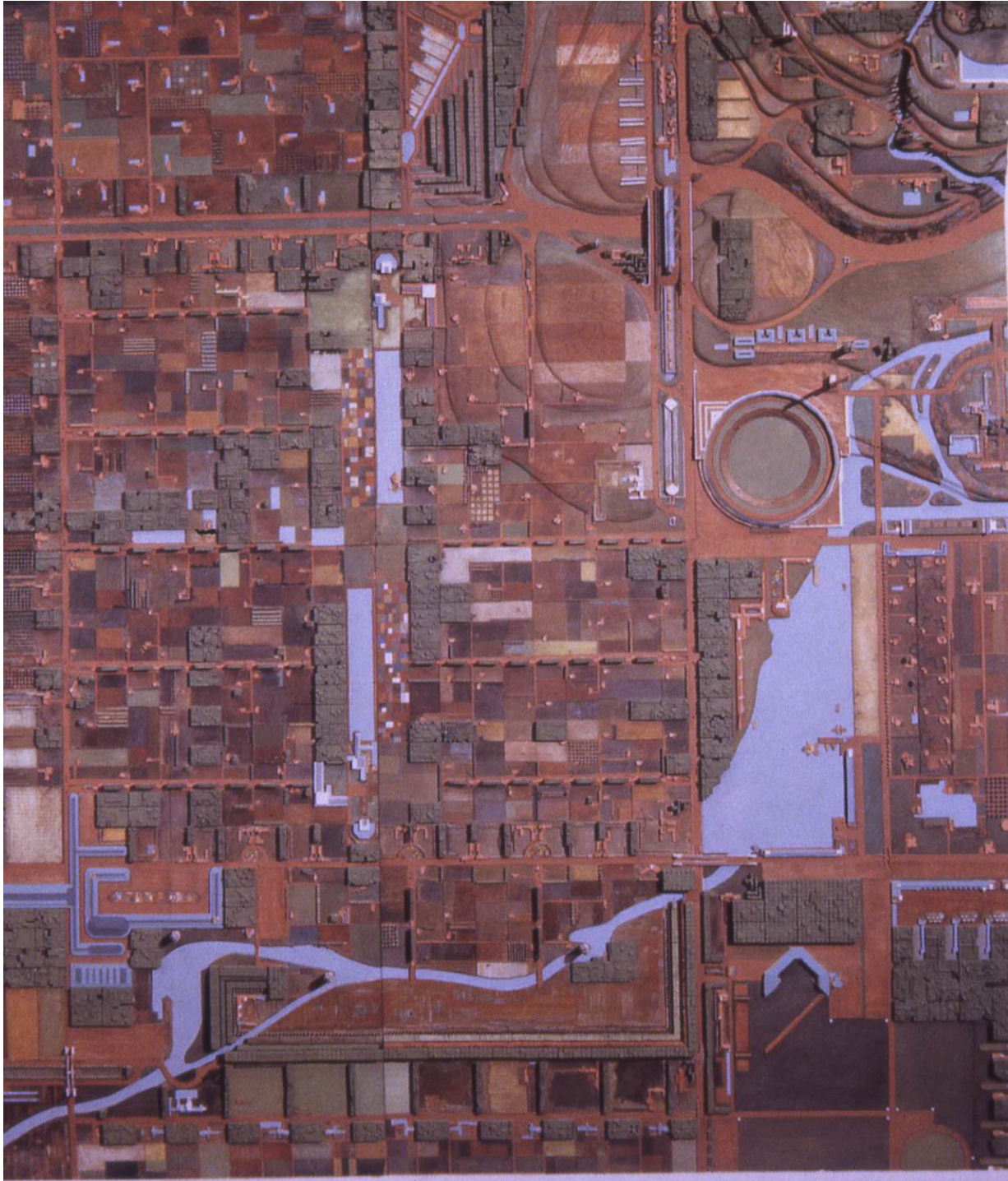
Energiaigény: Hő: 142,17;   Áram: 19,55

Összes 153,3 GWh/év

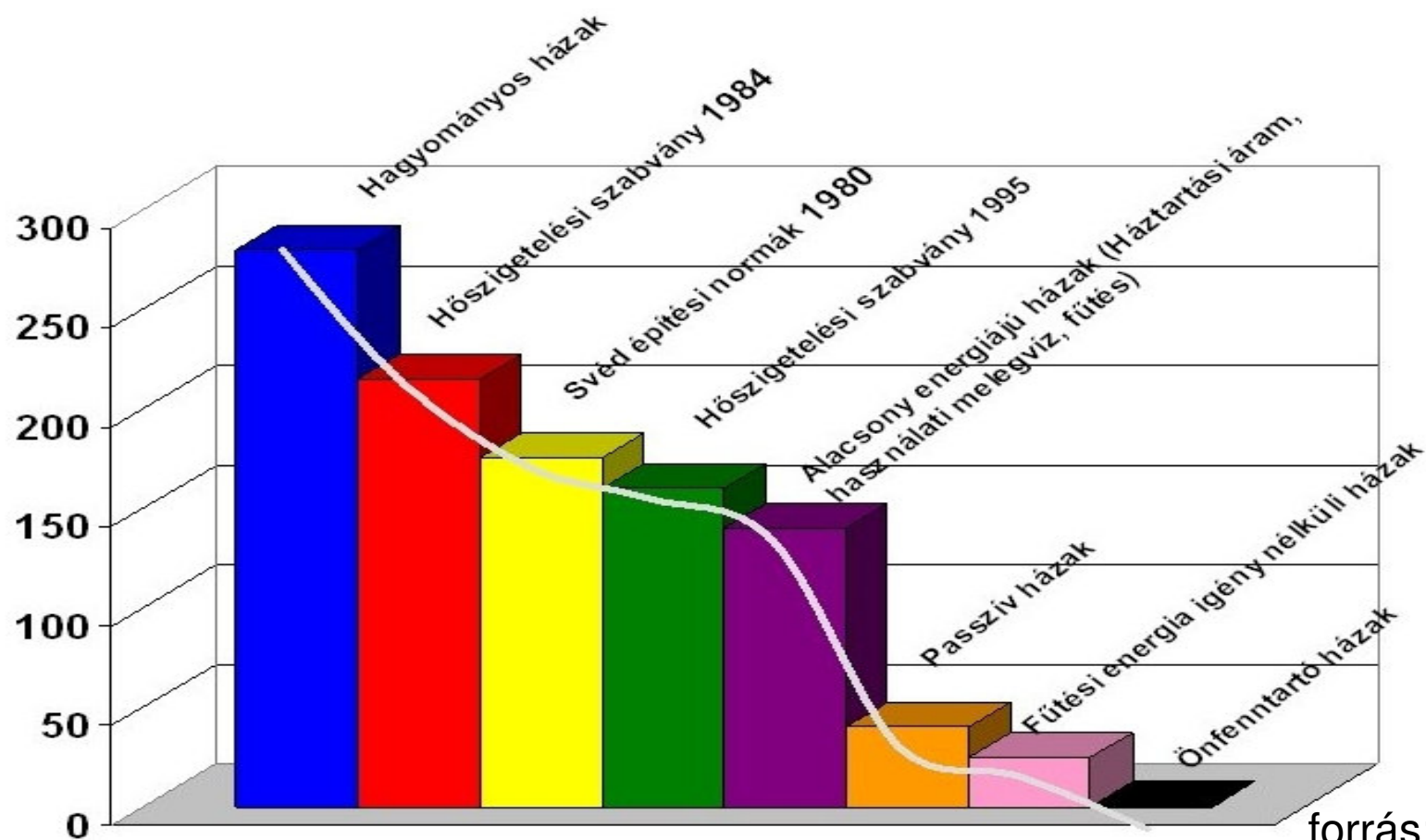
- **Energiahatékonyság: > 64 GWh/év**
- **Biomassza: 115,5 GWh/év, tartalék: 319.9 GWh/év**
- **Szélenergia: > 40 GWh/év**
- **Vízienergia: > 1 GWh/év**
- **Geotermia: > 150 GWh/év**
- **Nap (hő): > 42 GWh/év**
- **Nap (áram): > 20 GWh/év**
- **Összes potenciál: > 752 GWh (500 %)**

Wright

Energiatakarékosság

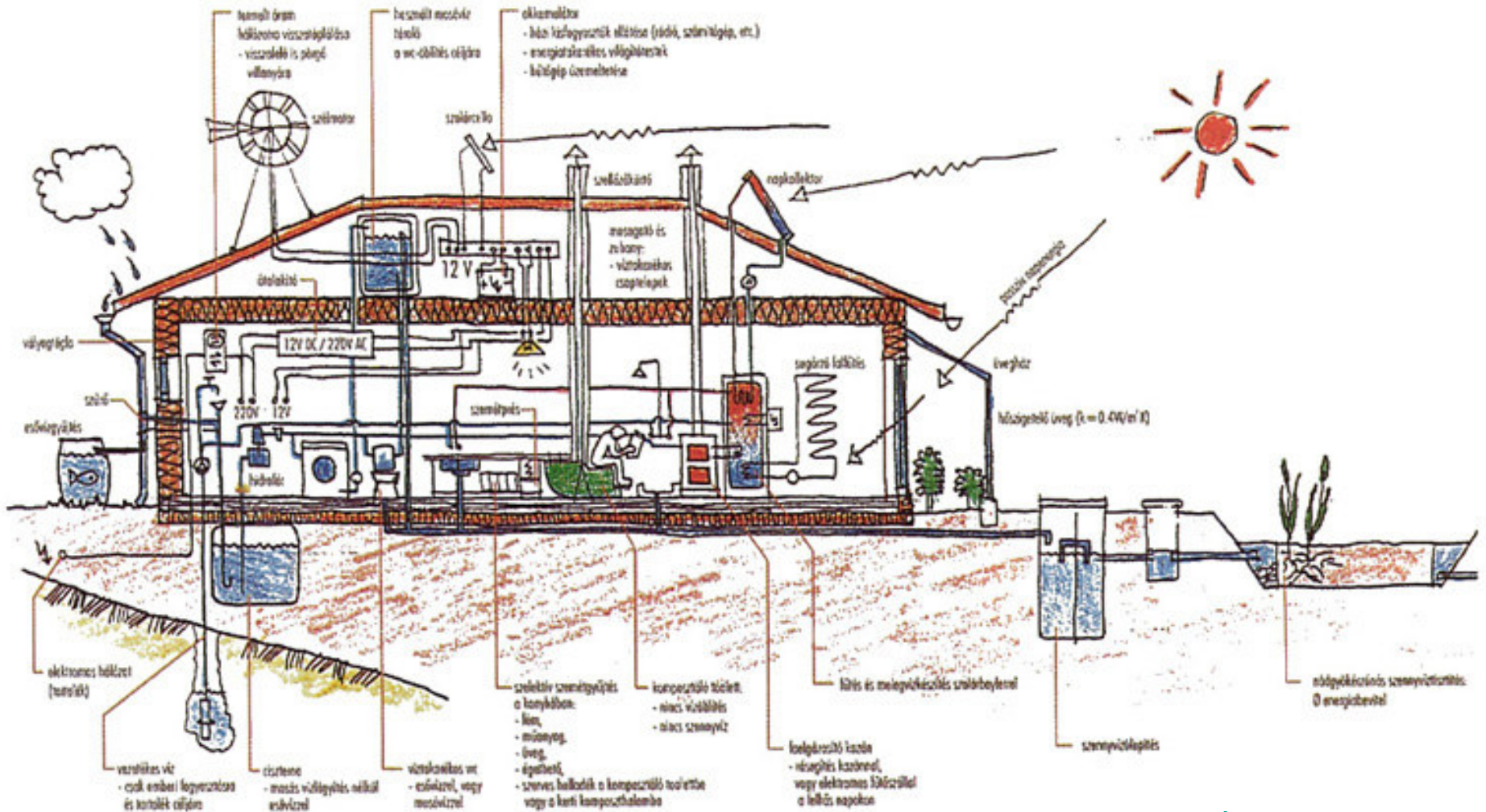

forrás: Hoval

Siófok, 2009 október

Autonóm Ház

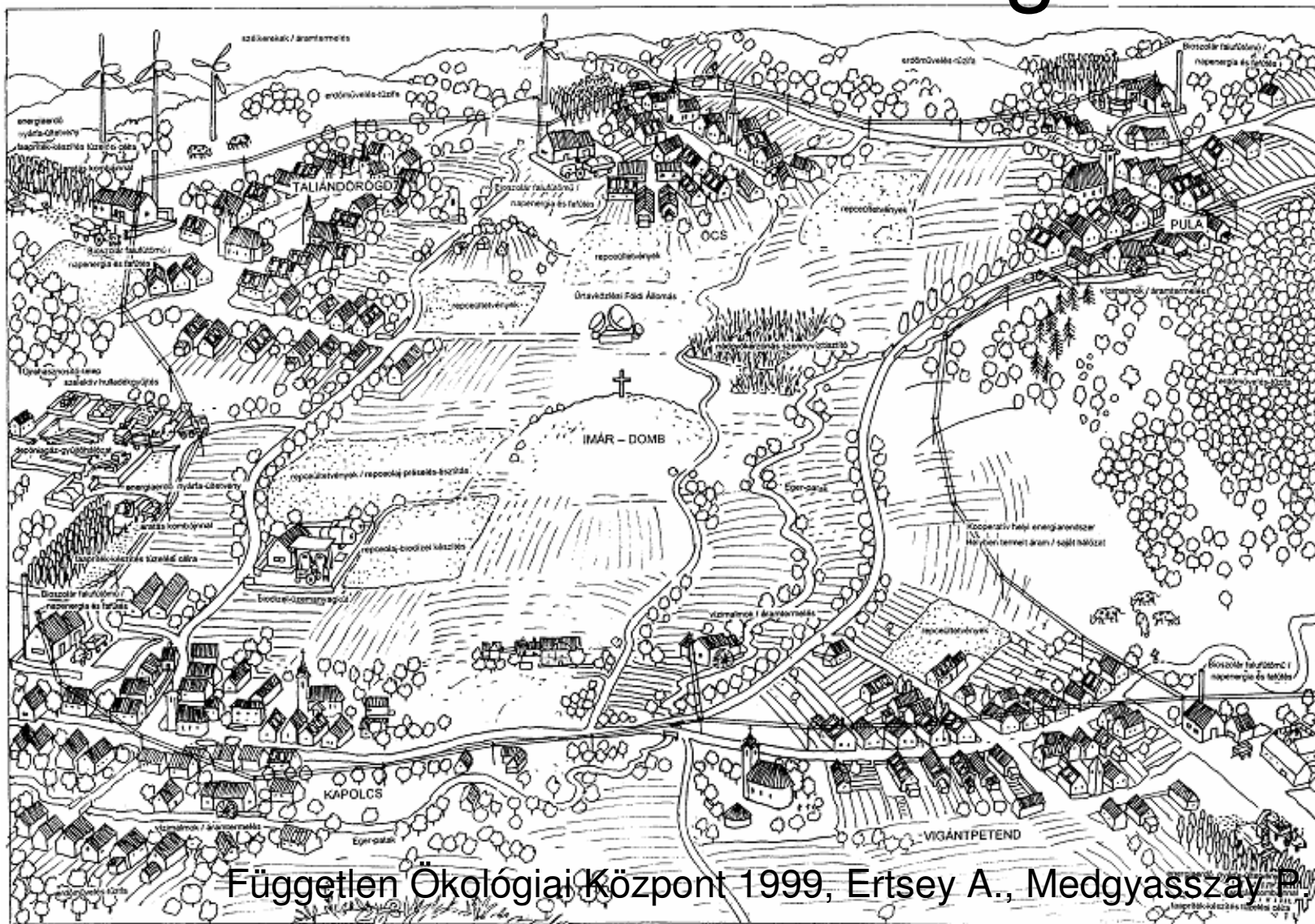

Naturexpo 1996 – Millenáris Park 2009

www.autonomhaz.eu

Siófok, 2009 október

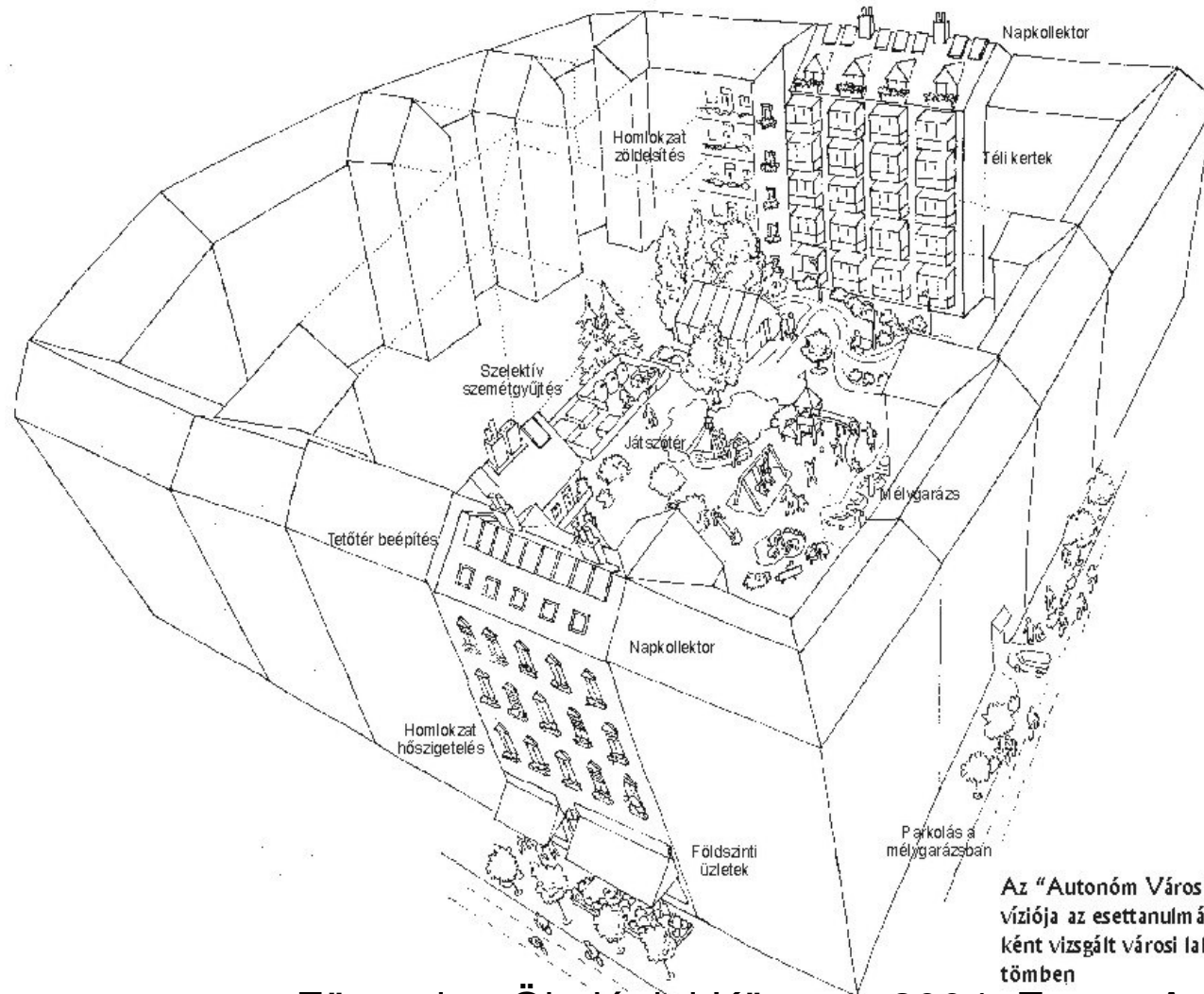
Autonóm Kistérség

Független Ökológiai Központ 1999, Ertsey A., Medgyasszay P.

Siófok, 2009 október

Autonóm Város

Az "Autonóm Város"
víziója az esettanulmány-
ként vizsgált városi lakó-
tömbben

Független Ökológiai Központ 2004, Ertsey A., Medgyasszay P.

Siófok, 2009 október

Solanova, Dunaújváros

Siófok, 2009 október

Stratégia – Falu, kistérség

- Földtulajdon védelme, közbirtokosság helyreállítása
- Fenntartható tájhasználat és gazdálkodás, erdőművelés
- Közművek, vízbázisok közösségi tulajdonba vétele
- Az energia-önellátás lépései:
  - energiahatékonysági program, passzív házak,
  - helyi energiatermelés (hő, elektromosság, közlekedés)
  - törvénymódosítás: Stadtwerk, helyi fogyasztói közösség
- Vízgazdálkodás:
  - víztakarékosság, esővízgyűjtés, szürkevíz-visszaforogatás
  - szennyvíz helyben tisztítása és visszaforogatása növényi tisztítókkal,
  - erdősítés, ártéri gazdálkodás
- Élelmiszer-önrendelkezés
  - Helyi piac, közvetlen kereskedelem,
  - helyi pénz

Stratégia - Városok

- Munka és lakhatás egy helyen
  - a közlekedési volumen csökkentése,
  - decentralizált ipar és mezőgazdaság
- Közművek, vízbázisok közösségi tulajdonba vétele
- Az energia-önellátás lépései:
  - energiahatékonysági program, passzív házak,
  - helyi energiatermelés (hő, elektromosság, közlekedés)
  - törvénymódosítás: Stadtwerk, helyi fogyasztói közösség
- Vízgazdálkodás:
  - víztakarékosság, esővízgyűjtés, szürkevíz-visszaforgatás
  - szennyvíz helyben tisztítása és visszaforgatása növényi tisztítókkal,
  - erdősítés, zöldépítészet
- Élelmiszer-önrendelkezés
  - városellátó övezet rehabilitálása, helyi tulajdonba vétele
  - helyi piac, közvetlen kereskedelem,
  - helyi pénz

Köszönöm a figyelmet!

www.fenntarthato.hu

www.arnyekkormany.hu

www.ertseyattila.eoldal.hu

www.autonomhaz.eu

ertsey.attila@freemail.hu

Siófok, 2009 október